

Josefina Llauradó

Propostes didàctiques sobre el llibre

Un pinyol farcit de fada

Elaborades per Laura Espot

Dibuixos d'Armand

UN PINYOL FARCIT DE FADA

DESCRIPCIÓ

Autor: Josefina Llauradó

Dibuixos: Armand

Animallibres Editorial / Barcelona, 2010

Col·lecció: «LA FORMIGA», núm. 24

Sèrie Grogga

Format: 13 x 20,5 cm, 120 pàgines

Edició en rústica. Impressió en blanc i negre

Edat: a partir de 8 anys

RESUM ARGUMENTAL

En Marc té una àvia il·lustradora i una tieta, germana de l'àvia, que té una bola de vidre. Quan l'àvia acaba de dibuixar un conte, sempre convida en Marc a dormir a casa seva i a la nit li ensenya els dibuixos del conte que acaba d'il·lustrar. En el darrer conte, la fada Belluguets era a l'escola amb les altres fades; la mestra Cuesdepanxa va haver de sortir a resoldre un encanteri i va oblidar la vareta. La fada Belluguets va agafar la vareta de la mestra i va començar a fer encanteris i malifetes a tort i a dret. Fins que la fada Flordesaüic, molt enfadada, es va endur la fada Belluguets al palau de la reina Ainanit, la reina de les fades, per veure quin càstig mereixia. L'aigua, el vent i la terra van recomanar a la reina Ainanit que la fada Belluguets anés a viure dins un pinyol d'oliva. L'olivera és un arbre molt savi que coneix moltes històries. Així, doncs, un encanteri va fer que la fada Belluguets anés a parar dins el pinyol d'oliva.

Aquella nit, en Marc no pot dormir; sent que el cucut canta les dotze i s'aixeca. Va a mirar els dibuixos del conte. I, de sobte,

sent un soroll i veu com tots els llapis de colors surten de la capseta. I sent també com la fada Belluguets plora, perquè ella no vol anar a viure dins un pinyol d'oliva. Amb aquell xivarri es desperta la tieta Mercè, i aleshores en Marc es comença a tornar petit i va a parar dins el conte. Sort que la tieta li tira un fil psicodèlic tot dient-li que s'hi agafi amb força mentre ella estira amunt. Però la fada Belluguets també s'hi agafa i tots dos surten del conte. En Tirant, el gat, quan veu la fada, comença a perseguir-la; la fada ha de fugir cap a les golfes. Les golfes són un desori: les nines ballen, les pastanagues de joguina toquen la bateria... La tieta i en Marc tanquen les golfes i van a la sala; allà descobreixen que algú ha robat l'ocellet del rellotge de cucut. Ara seria millor deixar-ho córrer i anar a dormir; demà ja parlaran de com recuperar el cucut.

L'endemà, quan l'àvia veu que la fada Belluguets s'ha fos dels seus dibuixos, fa un crit d'espant i desperta a tothom. La fada explica a l'àvia el que passa. L'àvia comença a refer els dibuixos del conte, però tan bon punt dibuixa la fada Belluguets, s'esborra. L'àvia demana consell al cuc que viu a la seva orella i aquest li diu que la solució és dibuixar una cremallera al pinyol d'oliva i que la fada Belluguets torni al conte perquè tornin a aparèixer els dibuixos. Obrint la cremallera del pinyol d'oliva, la fada podria sortir-ne i ningú no veuria que s'ha escapat.

D'altra banda, l'àvia ha d'explicar que a partir de les dotze de la nit, les joguines poden cantar, ballar i jugar, fins quan l'ocellet fa cucut a les sis del matí i la màgia s'acaba. És important recuperar l'ocellet, doncs, perquè tot torni a la normalitat. Gràcies a la bola de vidre de la tieta, descobreixen que Perot del cullerot ha fet el robatori del cucut i el poden recuperar. La fada Belluguets torna al conte i els dibuixos tornen a ser complets. I per celebrar-ho, l'àvia, la tieta, en Marc i la seva mare fan una gran festa a les golfes amb totes les joguines.

PERSONATGES DEL LLIBRE

- Marc: és el protagonista d'aquesta història. Fa atletisme, li agrada molt córrer, saltar tanques i guanyar medalles.
- Carme: és l'àvia. Es dedica a fer dibuixos per a contes. Un cuc viu a la seva orella, per això no hi sent massa.
- Mercè: és la germana de l'àvia. Fa ganxet i té una bola de vidre com les bruixes.
- Mare: és advocada.
- Perot del cullerot: és molt gros, de galtes vermelles i cara de nen petit. És el nebot de l'editor de l'àvia.

L'AUTORA

Josefina Llauredó (Sabadell, 1960) ha estat redactora de jocs educatius i autora de contes per a infants. Ha guanyat diversos premis literaris, entre ells, el Premi Ferran Canyameres de Contes de Misteri (2009). *Un pinyol farcit de fada* és la seva primera novel·la per a nens i nenes.

L'IL·LUSTRADOR

Armand (Barcelona, 1978). La seva mare diu que és de setembre, i que el 13 és el seu número de la sort. De la lluna plena del 1978 no recorda res, tot i que, segons li han dit, els seus primers crits es van sentir a tot Barcelona. Ja de ben petit l'atreien molt els colors, sobretot unes aquarel·les que li havien regalat, i omplia i omplia hores i fulls. Mentre estudiava il·lustració, va treballar etiquetant llibres infantils i somiava que un dia seria ell l'etiquetat. Avui aquest somni s'ha fet realitat i espera que el despertador no soni de nou.

INTERÈS PEDAGÒGIC DEL LLIBRE

Un pinyol farcit de fada és un llibre original i ple de fantasia i imaginació, com denota el títol mateix. Un aiguabarreig de personatges reals, personatges literaris i objectes que prenen vida teixeixen una trama un punt esbojarrada amb final feliç. Els límits entre món real i món de ficció tenen permeabilitat: el Marc i la fada Belluguets, també l'àvia, travessen aquests límits. Allò que en diem ficció o imaginació, doncs, és una realitat a l'abast, una realitat que té a veure amb el món no imaginat, el món que vivim. Implícitament, el món literari, el món dels contes que il·lustra l'àvia, és un reflex del món que vivim. Literatura i realitat no són, doncs, dues dimensions alienes o paral·leles, sinó dues concrecions d'una mateixa realitat. Els contes de fades no són només un entreteniment infantil; allà hi apareix també el neguit intens propi dels humans, com el que amenaça la fada Belluguets i l'empeny a fugir del seu destí. La literatura és, doncs, una manera d'explicar la realitat, malgrat la fantasia, la màgia i fins i tot la inversemblança que es manifesten sovint en els seus escenaris.

També en el món no literari hi ha màgia o inversemblança, la qual cosa confirma el caràcter de relació entre literatura i realitat. La bola de vidre de la tieta n'és, en aquesta obra, l'exemple més explícit. La bola, un recurs màgic, permetrà resoldre una situació anòmala i, a la vegada, desemmascarar la cobdícia del personatge Perot del cullerot, que, en aquest cas, representa la maldat humana. Màgia, imaginació, fantasia, són ingredients propis de la realitat, literària o no. I més enllà d'aquests elements que sempre han ajudat la humanitat a explicar-se, hi ha l'esperit solidari, l'afany d'ajudar els éssers desvalguts. Posar-se a la pell dels altres, entendre i fer teus els seus sofriments, són el que fan el Marc, la mare *advocada*, la tieta i l'àvia. I en el seu afany solidari, planegen de forma cooperativa un pla per resoldre les situacions adverses. Junts, treballant en equip i des de la confi-

ança i l'estimació mútues, són capaços de superar les dificultats i de donar solució als problemes. Cooperació i solidaritat són les claus per a afrontar amb èxit les adversitats. No n'hi ha prou, doncs, amb la màgia, amb la bola de vidre. Perquè les solucions, en últim terme, requereixen l'esforç, el compromís, la cooperació i la solidaritat de tots.

En conclusió, podem dir que *Un pinyol farcit de fada* combina la imaginació, el treball cooperatiu i la solidaritat com a forces per a encarar i superar les dificultats que ens podem trobar al llarg de la vida. Tres ingredients que sumats es multipliquen i ens atorguen una gran capacitat de reacció o d'iniciativa.

POSSIBILITATS D'EXPLOTACIÓ DIDÀCTICA

Un pinyol farcit de fada ens ofereix la possibilitat de treballar la imaginació com a recurs de creació literària. En aquest sentit, podem servir-nos dels referents que ens aporta el llibre per a estimular alguns mecanismes de creació literària. Podem partir del recurs de preguntar-nos «què passaria si...», i completar la pregunta ideant una proposta imaginativa, com ara, «les teves joguines prenguessin vida durant una hora cada dia», o «poguessis penetrar en les històries que llegeixes», o «poguessis modificar l'argument o el desenllaç d'algun llibre», o «poguessis transportar a la realitat algun personatge de ficció i fer-lo amic teu», etc. Intervenir en la realitat literària per modificar-la o crear-la des del suggeriment d'una pauta, és una manera d'entendre el que es llegeix, d'incrementar l'empatia lectora i dominar l'imaginari que se'ns ofereix des de les lectures literàries.

En aquesta línia d'intervenció o recreació literària, podem abordar també la permeabilitat entre realitat i ficció. I podem donar com a referent anterior a *Un pinyol farcit de fada* el llibre *Alicia en terra de meravelles*, de Lewis Carroll. Podem proposar fer

una galeria dels personatges de l'imaginari literari, presentar-los i crear petits relats en què interaccionin protagonistes procedents d'històries diverses. A més d'estimular la creació literària, estarem reforçant o sedimentant l'existència d'aquest imaginari.

En l'obra *Un pinyol farcit de fada* l'àvia està il·lustrant una història de fades. Això ens ofereix la possibilitat de jugar en les històries de fades que els infants ja coneixen. Què és una fada?, quines són les característiques d'una fada?, quines fades coneixes?, què faries tu si tinguessis una vareta màgica de fada?...

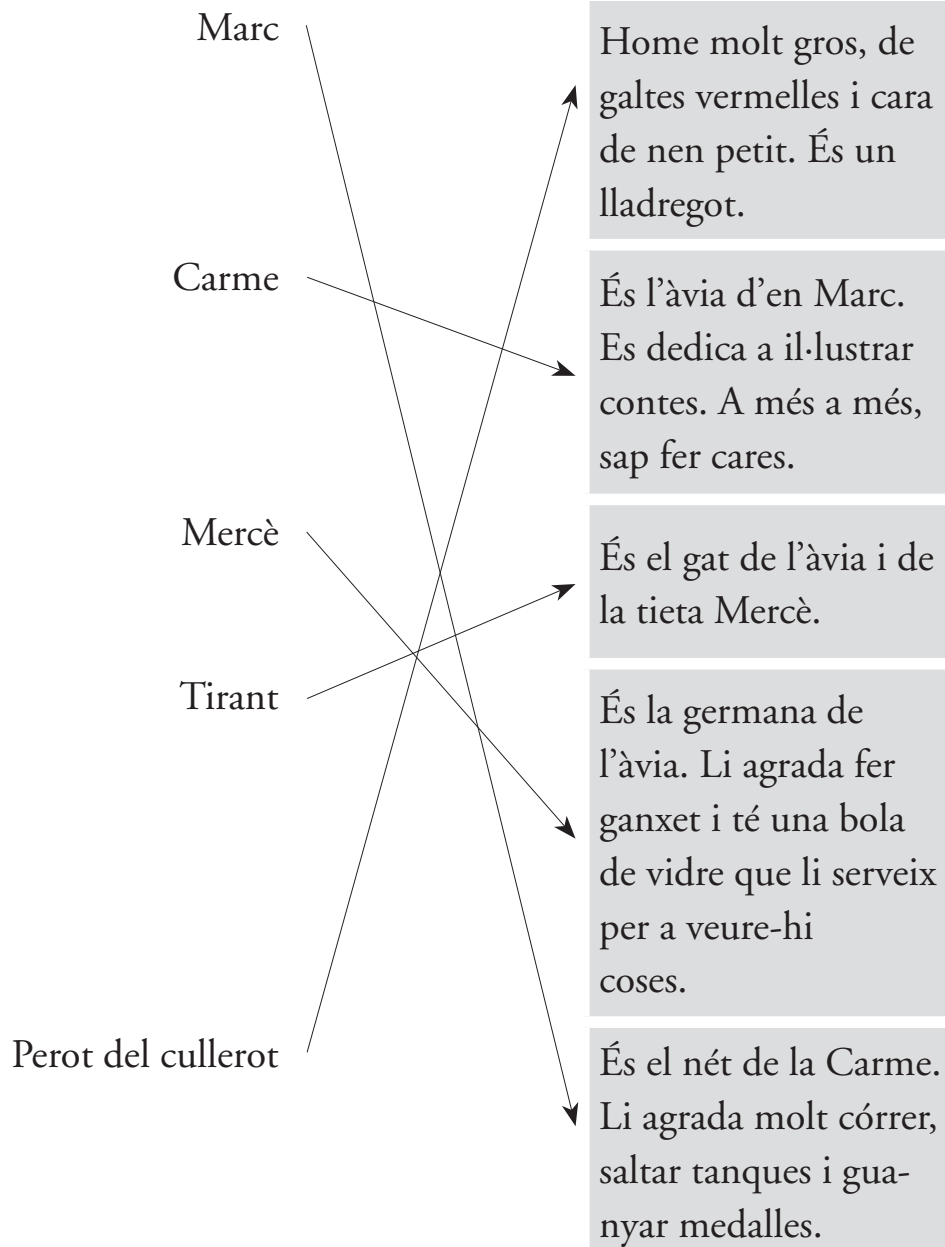
Una altra línia possible d'explotació didàctica d'aquesta obra és el món de la màgia. Podem fer la distinció entre la màgia pròpia de l'espectacle, és a dir, l'il·lusionisme, fonamentat clarament en uns trucs i en l'espectacularitat de recursos imaginatius, i, d'un altre costat, la màgia entesa com a poder sobrenatural d'alguns éssers humans. Cal insistir en aquesta diferència conceptual i, a la vegada, manifestar la manca de rigor de les creences en els referits poders sobrenaturals.

Per acabar, aquesta obra ens permet parlar d'actituds positives, concretament de l'esperit de cooperació i de la solidaritat. Aquests dos valors són presents en l'obra a través de l'actuació d'en Marc, la tieta, la mare i l'àvia. La cooperació d'aquests personatges possibilita superar els entrebancs, vèncer l'adversari, que en aquest cas està encarnat en el personatge Perot del cullerot. La solidaritat d'en Marc amb la situació de la fada Belluguets resol el seu problema i, de retruc, el que com a conseqüència de la fugida de la fada s'havia originat amb els dibuixos originals de l'àvia. Tot el nucli familiar –mare, tieta, àvia i nen– actua, doncs, coordinadament i solidària. Aquesta actuació dona peu a parlar, doncs, de les relacions entre els membres de la família, dels vincles d'afecte i estimació familiars, de les ajudes que rebem tots dels éssers estimats, de la importància de tenir a la vora persones que ens donaran suport incondicionalment quan ho requerim.

SOLUCIONARI

FITXA PER A DESPRÉS DE LLEGIR EL LLIBRE

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 1

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 2

E	I	O	S	T	I	B	N	M	A	N	I	S	O
S	C	U	E	S	D	E	P	A	N	S	A	T	U
M	A	R	T	O	P	L	M	R	G	C	O	M	I
O	M	I	A	S	R	V	X	D	U	I	N	J	O
N	A	M	F	B	E	L	L	U	G	U	E	T	S
O	M	E	A	U	S	D	U	I	N	H	S	O	T
L	I	D	R	I	G	O	L	X	E	R	F	L	I
U	L	I	I	N	V	X	C	M	O	I	S	T	U
A	L	R	G	O	A	L	E	O	T	B	V	L	A
T	A	R	O	N	G	I	N	A	O	N	A	D	I
E	R	R	L	I	S	U	M	R	R	T	P	E	F
F	U	R	A	S	T	V	O	M	A	E	T	Y	S

Fada farigola: GRIPAU

Fada Camamilla: EL CAP ALS PEUS

Fada Marduix: FLOCS DE NEU

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 3

Pota de **perdiu**,
 cua de guineu,
 feu que aquesta **fada**
 sigui flocs de neu.

Molsa i **rovelló**,
 fronda de falguera,
 feu que aquesta **fada**
 tingui el cap a **terra!**

Closca de **cargol**,
 fulla d'enciam,
 feu que aquesta **fada**
 sigui un gripau **gran**.

RESPOSTA OBERTA.

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 4

Resposta oberta

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 5

L'ocellet els l'ha robat en Perot del Cullerot, nebot d'en Pere.

L'ocellet és important perquè, si ell no hi fos, les joguines no pararien de jugar i res no tornaria al seu lloc.

L'àvia va aconseguir l'ocellet un dia que estava jugant al bosc amb el seu amic Pere; l'hi va donar una fada. Quan en Pere la va trobar, l'àvia dormia i tenia a la mà un ocelllet de fusta.

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 6

		2		3		
		J		B		
1	C	O	L	O	R	
		G		L		
		U		A		
		I				
4		N	I	N	E	S
		E				
		S				

Totes aquestes coses que es troben a casa de l'àvia són coses màgiques, es mouen i enraonen, és a dir, tenen poders.

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 7

Catric-catrac	→	timbre la porta
Ning-nang	→	soroll de la porta que grinyola
Nyic-nyac	→	talons de les sabates
Raac, raaaaaac, raac, rac	→	cremallera en obrir-se o tancar-se
Barrabum, bum, bum	→	caure una cosa escales avall

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 8

Girar cua: anar-se'n.

Fer uns ulls com unes taronges: obrir molt els ulls.

Quedar-se de pasta de moniato: quedar-se parat.

Tornar a mare: tornar una cosa a lloc.

Pujar de peus: estar molt segur d'una cosa.

ACTIVITATS DIVERSES

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 1

Resposta oberta.

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 2

Resposta oberta.

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 3

Capdetrons

Herbaflor

Tros d'ase

Llunaplana

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 4

Han d'aprendre els noms de les plantes i els animalons.

Han de distingir els minerals.

Han de saber per a què serveix cada arrel, cada fulla i cada flor.

Han d'aprendre a fer servir la vareta.

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 5

Menta

Diuen que aquesta herba
amb la seva flaire tempta,
i diuen també els entesos
que ella l'amor augmenta.

Marduix

Si mai et fa mal l'orella
o el so t'arriba molt fluix,
el meu oli et treu la pena
i et fa passar tot l'enuig.

Aranya

Caçadora de vuit potes,
faig fàstic a molta gent.
Al teixit que jo fabrico
caço mosques imprudents.

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 6

Resposta model: «Conte contat, aquest conte s'ha acabat»,
«Vet aquí un gat, vet aquí un gos, aquest conte ja s'ha fos».

SOLUCIONS A L'ACTIVITAT NÚM. 7

Resposta oberta.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editorial autoritza la reproducció d'aquestes *propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) ABANS DE LLEGIR EL LLIBRE

1. Completa la fitxa del llibre.

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTOR:

DIBUIXOS DE:

ANIMALLIBRES, SL

COL·LECCIÓ: NÚM.:

2. Fixa't bé en la coberta i el títol del llibre. Digues quin personatge hi apareix. Com ho has descobert?

.....
.....
.....

–Per tant, la història que s'hi explica deu ser...

De terror

D'amor

Fantàstica

De riure

3. Ara, llegeix el text de la contracoberta i contesta.

–Com es diu el protagonista d'aquesta història?

.....

–On haurà de viure la fada?

.....

4. Escribeu el títol d'altres llibres que has llegit en què surti una fada.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

B) PER A DESPRÉS DE LLEGIR EL LLIBRE

1. Relaciona.

Marc ●

Home molt gros, de galtes vermelles i cara de nen petit. És un lladregot.

Carme ●

És l'àvia d'en Marc. Es dedica a il·lustrar contes. A més a més, sap fer cares.

Mercè ●

És el gat de l'àvia i de la tieta Mercè.

Tirant ●

És la germana de l'àvia. Li agrada fer ganxet i té una bola de vidre que li serveix per a veure-hi coses.

Perot del cullerot ●

És el nét de la Carme. Li agrada molt córrer, saltar tanques i guanyar medalles.

2. Busca el nom de set fades en aquesta sopa de lletres.

E	I	O	S	T	I	B	N	M	A	N	I	S	O
S	C	U	E	S	D	E	P	A	N	S	A	T	U
M	A	R	T	O	P	L	M	R	G	C	O	M	I
O	M	I	A	S	R	V	X	D	U	I	N	J	O
N	A	M	F	B	E	L	L	U	G	U	E	T	S
O	M	E	A	U	S	D	U	I	N	H	S	O	T
L	I	D	R	I	G	O	L	X	E	R	F	L	I
U	L	I	I	N	V	X	C	M	O	I	S	T	U
A	L	R	G	O	A	L	E	O	T	B	V	L	A
T	A	R	O	N	G	I	N	A	O	N	A	D	I
E	R	R	L	I	S	U	M	R	R	T	P	E	F
F	U	R	A	S	T	V	O	M	A	E	T	Y	S

–Ara, ordena les lletres de cada grup i recordaràs en què ha convertit la fada Belluguets cada fada.

Fada farigola:

PUGIRA _ _ _ _ _

Fada Camamilla:

LECPAASLUPES _ _ _ _ _

Fada Marduix:

EDFLCSOUEEN _ _ _ _ _

3. Completa cada encanteri amb les paraules corresponents.
fada - terra - gran - caragol - perdiu - rovelló - fada - fada

Pota de,
cua de guineu,
feu que aquesta
sigui flocs de neu.

Molsa i,
fronda de falguera,
feu que aquesta
tingui el cap a!

Closca de,
fulla d'enciam,
feu que aquesta
sigui un gripau

–Dibuixa al costat de cada encanteri com han quedat les fades
Farigola, Camamilla i Marduix.

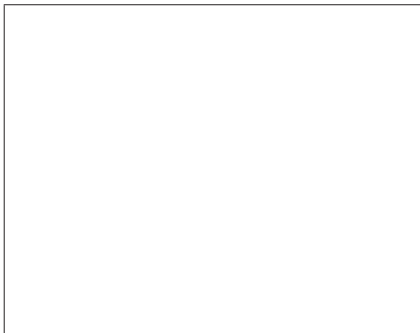
4. Dibuixa les cares corresponents a cada frase.

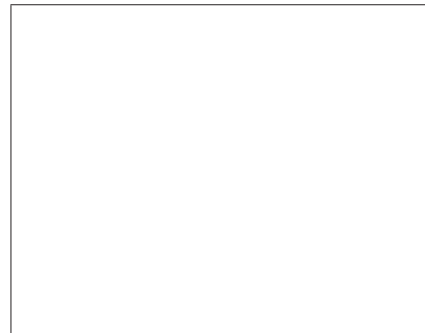
Quan somriu, fa cara de lluna contenta.

Quan s'enfada, fa cara de pomes agres.

Quan està preocupada, fa cara de bombeta.

Quan està espantada, fa cara d'haver vist el llop.

5. Contesta.

–Qui els ha robat l'ocell del cucut?

.....
.....

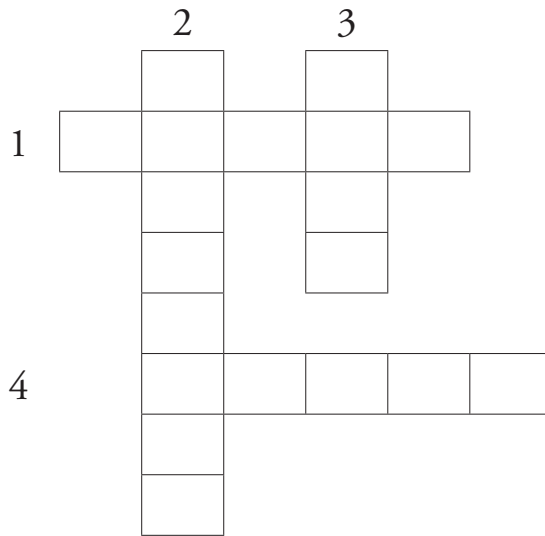
–Per què és tan important recuperar-lo?

.....
.....
.....

–Com va aconseguir l'àvia l'ocellet?

.....
.....
.....

6. Resol els mots encreuats.

1. Llapis que fem servir per pintar un dibuix.
2. Coses que agraden molt als nens per a jugar.
3. És de vidre i serveix per a veure-hi les coses que passen.
4. Juguines que puc vestir i desvestir.

–Explica quin poder tenen les coses que has descobert en aquests mots encreuats.

.....

.....

.....

7. Relaciona cada onomatopeia amb el seu significat.

Catric-catrac	timbre la porta
Ning-nang	soroll de la porta que grinyola
Nyic-nyac	talons de les sabates
Raac, raaaaaac, raac, rac	cremallera en obrir-se o tancar-se
Barrabum, bum, bum	caure una cosa escales avall

8. Escriu cada frase feta al lloc corresponent.

fer uns ulls com unes taronges - tornar a mare - quedar-se de
pasta de moniato - pujar de peus - girar cua

..... : anar-se'n.

..... : obrir molt els ulls.

..... : quedar-se parat.

..... : tornar una cosa a lloc.

..... : estar molt segur d'una cosa.

C) VALORACIÓ DE L'OBRA

1. Valora el llibre. Digues què és el que més t'ha agradat d'aquesta història.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Si haguessis de recomanar la lectura d'aquest llibre, amb quins arguments ho faries? Escriu-ne almenys tres.

.....

.....

.....

.....

3. Puntua aquest llibre. De l'1 al 10, quina nota li posaries? Raona la resposta.

.....

.....

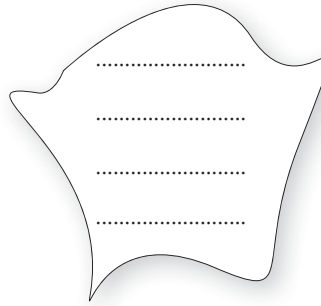
.....

.....

D) ACTIVITATS DIVERSES

1. Fixa't en algunes de les paraules que en Marc escriu en un paper i posa dins del cove.

- Ara, escriu en l'altre cove quatre paraules que no coneguis. Busca'n el significat i escriu-lo a continuació.

.....
.....
.....
.....

2. Inventa un encanteri. Primer de tot pensa en els ingredients que tindrà, després, la utilitat, i finalment fes-ne els versets:

Ingredients:

.....
.....
.....

Utilitat:

.....
.....

Versets:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Fixa't en el nom de la mestra de l'escola de les fades, Cuesdepansa. Ara, inventa tu noms amb les paraules següents.
cap-herba-tros-lluna-de-flor-d'ase-plena-trons

.....

.....

4. Fes una llista de totes les coses que han d'aprendre les fades quan són petites.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Resol aquestes endevinalles i obtindràs el nom d'algunes plantes remeieres o animalons que es poden fer servir per a crear pocions màgiques.

Diuen que aquesta herba
amb la seva flaire tempta,
i diuen també els entesos
que ella l'amor augmenta.

.....

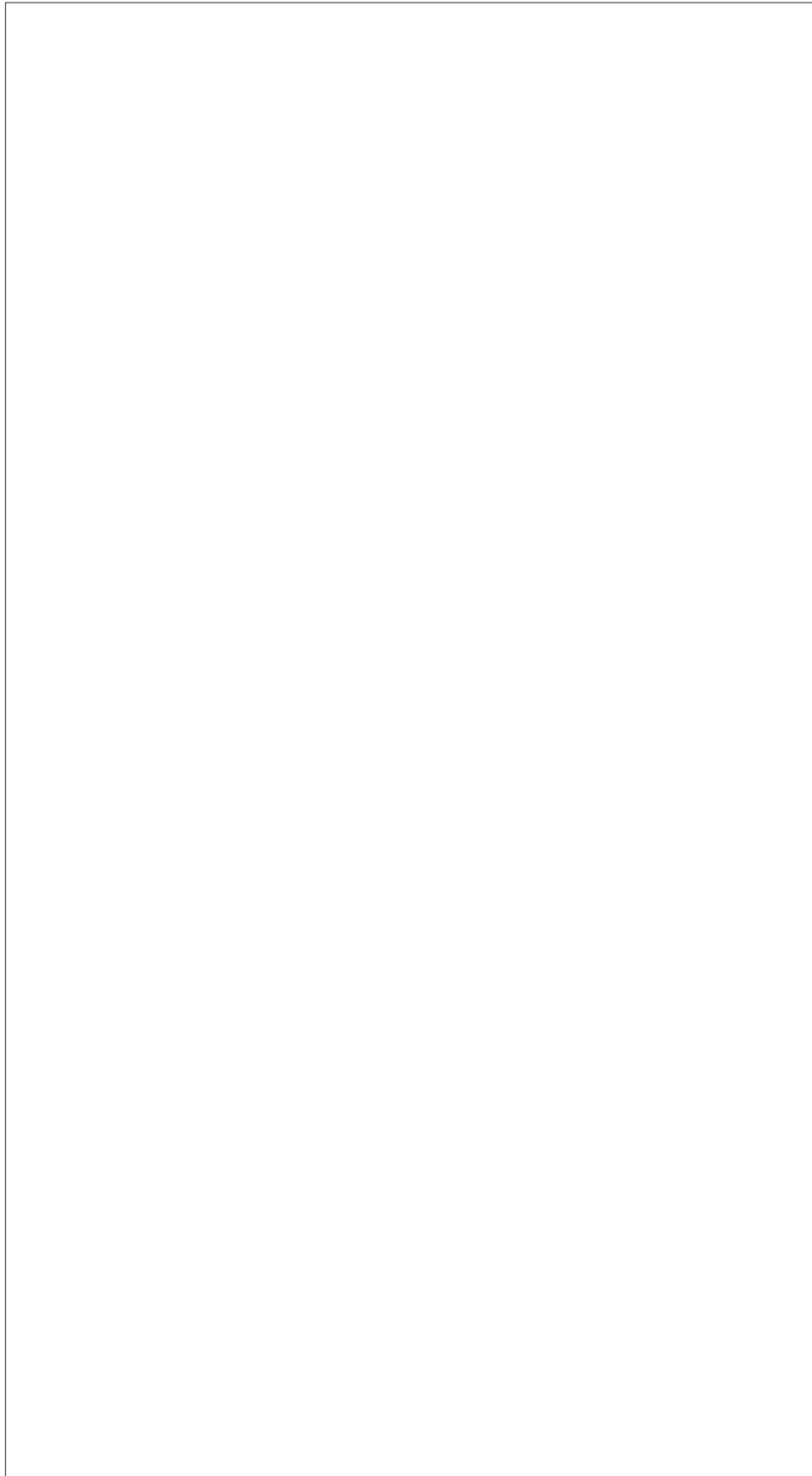
Si mai et fa mal l'orella
o el so t'arriba molt flux,
el meu oli et treu la pena
i et fa passar tot l'enuig.

.....

Caçadora de vuit potes,
faig fàstic a molta gent.
Al teixit que jo fabrico
caço mosques imprudents.

.....

–Fes un dibuix d’una nova coberta per a aquesta història

Propostes didàctiques referides al llibre
Un pinyol farcit de fada (ISBN: 978-84-96726-83-3)

© Animallibres, SL.
Apartat de correus 6141 - 08080 Barcelona
www.animallibres.cat
© Laura Espot, 2010
Dibuixos d'Armand, 2010